

Інформація Уповноваженого із захисту державної мови
щодо норм Закону України «Про забезпечення функціонування
української мови як державної», які стосуються використання державної
мови у діяльності бібліотек

Чинні норми

1. Згідно із частиною першою статті 12 Закону **робочою мовою діяльності підприємств, установ та організацій (у т.ч. бібліотек) державної і комунальної форм власності** у тому числі мовою засідань, заходів, зустрічей та мовою робочого спілкування, є **державна мова**.

Крім того, відповідно до підпункту 16 частини першої статті 9 Закону **володіти державною мовою та застосовувати її** під час виконання службових обов'язків **зобов'язані посадові та службові особи підприємств, установ і організацій (у т.ч. бібліотек) державної і комунальної форм власності**.

Частиною п'ятою статті 13 Закону визначено, що мовою локальних актів, що регулюють діяльність підприємств, установ та організацій (у т.ч. бібліотек) державної і комунальної форм власності, є **державна мова**.

2. Відповідно до статті 28 Закону **інформація для загального ознайомлення** (оголошення, зокрема ті, які містять публічну пропозицію укласти договір, покажчики, вказівники, вивіски, повідомлення, написи та інша публічно розміщена текстова, візуальна і звукова інформація, що використовується або може використовуватися для інформування необмеженого кола осіб про товари, роботи, послуги, посадових, службових осіб підприємств або органів державної влади, органів місцевого самоврядування) **подається державною мовою**.

3. Відповідно до частини першої статті 29 Закону **мовою публічних заходів є державна мова**. Публічними заходами є, зокрема, збори, конференції, мітинги, виставки, навчальні курси, семінари, тренінги, дискусії, форуми, інші заходи, доступні або відкриті для учасників таких заходів вільно чи за запрошенням, за плату чи безоплатно, постійно, періодично, одноразово або час від часу, що організовуються повністю або частково органами державної влади, органами місцевого самоврядування, державними установами, організаціями, а також суб'єктами господарювання, власниками (засновниками, учасниками, акціонерами) яких є держава або територіальна громада незалежно від частки цієї власності.

4. Згідно із статтею 32 Закону та статтею 6 Закону України «Про рекламу» **мовою реклами в Україні є державна мова**.

5. Відповідно до статті 20 Закону **трудові договори в Україні укладаються державною мовою**, що не перешкоджає використовувати сторонам трудового договору його переклад.

6. Згідно з частиною третьою статті 27 Закону у роботі підприємств, установ і організацій (у т.ч. бібліотек) державної і комунальної форм власності використовуються винятково комп'ютерні програми з користувацьким інтерфейсом державною мовою. **Під час закупівлі комп'ютерних програм** для підприємств, установ і організацій (у т.ч. бібліотек) державної і комунальної

форм власності **обов'язковою умовою є наявність користувацького інтерфейсу державною мовою.**

7. Відповідно до норм статті 30 Закону **мовою обслуговування споживачів в Україні є державна мова.** Підприємства, установи та організації (у т.ч. бібліотеки) всіх форм власності **здійснюють обслуговування споживачів** (громадян) державною мовою.

8. Відповідно до статті 22 Закону мовою науки в Україні є державна мова.

У разі підготовки та публікації бібліотекою наукових видань, такі видання публікуються державною мовою, англійською мовою та/або іншими офіційними мовами Європейського Союзу. У разі публікації англійською мовою та/або іншими офіційними мовами Європейського Союзу опубліковані матеріали мають супроводжуватися анотацією та переліком ключових слів державною мовою.

У разі проведення у бібліотеці публічних наукових заходів (наукових конференцій, круглих столів, симпозіумів, семінарів, наукових шкіл тощо), **мовою таких публічних наукових заходів є державна мова та/або англійська мова.**

Мовою публічних наукових заходів на тему певної іноземної мови (мовознавство) або іноземної літератури може бути відповідна іноземна мова.

Якщо проведення наукового заходу здійснюється іноземною мовою, організатори зобов'язані повідомити про це учасників заходу заздалегідь. У такому разі здійснення перекладу державною мовою не є обов'язковим.

За будь-яких обставин особа, яка бере участь у будь-якому публічному науковому заході, не може бути позбавлена права використовувати державну мову.

Норми, що набирають чинності 16 липня 2021 року

9. Відповідно до статті 23 Закону у разі проведення на території бібліотеки культурно-мистецьких, розважальних або видовищних заходів **мовою проведення культурно-мистецьких, розважальних та видовищних заходів є державна мова.** Застосування інших мов під час таких заходів дозволяється, якщо це виправдано художнім, творчим задумом організатора заходу, а також у випадках, визначених законом щодо порядку реалізації прав корінних народів, національних меншин України. Положення цієї частини не поширюються на застосування мов під час виконання та/або відтворення пісень, інших музичних творів з текстом, фонограм.

Супровід (конференс) культурно-мистецьких, розважальних та видовищних заходів в Україні здійснюється державною мовою. У разі якщо супровід (конференс) здійснює особа, яка не володіє державною мовою, організатор забезпечує синхронний або послідовний переклад такого виступу державною мовою. Особливості супроводу (конференсу) культурно-мистецьких та видовищних заходів в Україні, що проводяться на виконання міжнародних зобов'язань перед Європейською мовною спільнотою, визначаються домовленістю сторін. Законом щодо порядку реалізації прав корінних народів, національних меншин України можуть встановлюватися особливості використання мов корінних народів, національних меншин України під час супроводу (конференсу) культурних заходів, організованих відповідною меншиною.

Оголошення, афіші, інші інформаційні матеріали про культурно-мистецькі та видовищні заходи виготовляються державною мовою. В оголошеннях, афішах, інших інформаційних матеріалах допускається використання інших мов поряд з державною мовою, при цьому текст іншою мовою не може бути більшим за обсягом та шрифтом, ніж текст державною мовою. Вимоги щодо розміру шрифту не є обов'язковими при написанні власних імен виконавців, назв колективів і творів, охоронюваних законом торговельних марок (знаків для товарів і послуг).

У разі проведення на території бібліотеки мистецьких виставок, **мовою таких мистецьких виставок є державна мова.**

Інформаційна продукція про виставку виконується державною мовою, а за потреби - також іншими мовами.